

POZNANIE A DIALÓG, PREDPOKLAD SPOLOČNÉHO PUTOVANIA

Príhovor Mons. Stanislava Stolárika pri príležitosti Veni Sancte na TF KU dňa 30. 9. 2006

Slávnostné Veni Sanctae je na začiatku školského roka nespochybniteľne spoločenskou udalosťou, čo potvrdzuje prítomnosť vzácných hostí a zástupcov akademickej obce. Stále sa však opakuje pripomienka každého nášho úsilia – všetko vo svojom živote chceme konať s pomocou Božou. A teda aj proces vyučovania a formovania seba a prítomnej generácie študentov chceme umocniť tajomným pôsobením Ducha Svätého v našom úsilí. V žiadnom prípade sa neodvolávame na nejakú nereálnu magickú silu, ani nechceme suplovať potrebnú, osobnú snaživosť, ale ako tí, ktorí poznáme dôležitosť účinkovania Ducha Svätého v našom živote a v živote toľkých pred nami, prosíme o Božiu podporu nášho ľudského úsilia. Preto sme sa dnes zišli, aby sme v pokore prosili.

Je veľmi dôležité zotrvať pri úprimnej prosbe, ktorú si netreba zamieňať s opovážlivým spoliehaním sa na suplovanie pôsobenia Ducha Svätého zvlášť v skúšobnom období. Tu je vždy na mieste potrebná vyváženosť spolupráce ľudského úsilia s Duchom Svätým. Len tak možno predísť prípadnému nedorozumeniu, na ktoré poukázal pápež Benedikt XVI. pri návšteve Univerzity v Regensburgu (12.9.2006). Povedal: Univerzita bola veľmi hrdá aj na obidve svoje Teologické fakulty. Bolo jasné, že tieto fakulty, tým, že si kladú otázky, ako možno rozumovo zdôvodniť vieru, konajú prácu, ktorá nevyhnutne patrí k celku vedeckej pospolitosti – universitas scientiarum, aj keď nie všetci dokázali zdieľať vieru, ktorú sa teológovia usilujú pričleniť k spoločnému rozumu. Táto vnútorná súdržnosť vo vesmíre rozumu nebola narušená ani vtedy, keď sa raz objavila správa o tom, ako sa jeden z kolegov vyjadril, že na našej univerzite existuje niečo pozoruhodné: dve fakulty, ktoré sa zaoberajú niečím, čo vôbec neexistuje – Bohom. To, že dokonca aj voči takejto radikálnej skepse je stále potrebné a rozumné hľadať odpovede na otázky súvisiace s Bohom prostredníctvom rozumu a robiť to v súvislosti s odovzdávaním kresťanskej viery, bolo vo vnútri univerzity ako celku nesporné.

Nekonať rozumne odporuje podstate Boha, povedal ďalej Benedikt XVI. a celá jeho prednáška je symfóniou hlbokého filozoficko-teologického prejavu osobného myslenia a zhodnotenia vývoja vzťahu rozumu a viery, ktoré sa tvorilo a formovalo v prostredí helenistickej kultúry, opierajúc sa o biblickú vieru, čo napokon nadobudlo svoj historicky rozhodujúci charakter v Európe. A môžeme to vyjadriť aj opačne: Toto stretnutie, ku ktorému možno prirátáť ešte dedičstvo Ríma, vytvorilo Európu a ostáva základom toho, čo možno právom nazvať Európou. Benedikt XVI. neobišiel ani redukcionistické tendencie v priebehu dejín Európy, čoho dôsledkom sa stalo, že sám človek sa stal zredukovaným, čím sa ochudobnil o odpovede na základné existenciálne otázky, formulované vďaka náboženstvu a etike. Preto pápež konštatoval: teológia patrí na univerzitu a do širo-

kého záberu vedeckého dialógu, nielen ako historická disciplína a jedna z humanitných vied, ale práve ako teológia, ako skúmanie racionality viery.

Tak závažné myšlienky Benedikta XVI., však zostali trochu nepovšimnuté, nakoľko pozornosť sa upriamila na slová ďalšie. Boli to slová byzantského cisára Manuela II. Palaeologosa, ktoré vyriekol v zimnom tábore v Ankare (asi 1391) v rozhovore s učným Peržanom o kresťanstve a islame: Ukáž mi, čo nové priniesol Mohamed a nájdeš iba zlé a nehumánne veci, ako napríklad to, že ti predpísal, aby si vieru, ktorú ti hlásal, šíril mečom. Ďalšie pápežove slová objasňujú kontext zmyslu vyrieknutých slov: Boh nemá záľubu v krvi, a nekonať rozumne odporuje podstate Boha... Kto chce niekoho priviesť k viere, potrebuje byť dobrým rečníkom a správne uvažovať, ale nie násilie a hrozby. Myšlienky, ktoré Benedikt XVI. vyslovil vo svojej prednáške na Univerzite v Regensburgu, boli, ako to nakoniec sám povedal, pozvaním partnerov do dialógu v tomto veľkolepom logose, v tejto šírke rozumu. Neprestajne ju objavovať, stále nanovo, je veľkou úlohou univerzity.

Následná reakcia na pápežove slová, vyňaté z kontextu prednášky ako celku, je nám známa. Dostavili sa nielen vyjadrenia verbálnej nespokojnosti niektorých radikálnych skupín moslimského sveta, ale aj prejavy násilných atakov, ktoré ničili kresťanské objekty a privodili aj smrť rehoľnej sestry. Riaditeľ Tlačového strediska Svätej Stolice, páter Frederico Lombardi, odpovedal všetkým dotknutým: Pápež nemal v úmysle dotknúť sa čítania moslimov, keďže rešpektuje islám a podporuje dialóg s moslimami, a pokračoval: Je vhodné zdôrazniť, že – ako vyplýva z pozorného čítania textu – to, čo Svätému Otcovi leží na srdci, je jasné a radikálne odmietnutie náboženskej motivácie násilia. Úmyslom Svätého Otca zaiste nebolo predostrieť hlbokú štúdiu o džiháde a moslimskom myslení a už vôbec nie uraziť čítania moslimských veriacich. Skôr sa zreteľne ukazuje napomenutie, určené západnej kultúre, aby sa vyvarovala „pohrdania“ Bohom a cynizmu, ktorý považuje výsmech za právo slobody. Jasnou vôľou Svätého Otca je pestovať postoj úcty a dialógu voči iným náboženstvám a kultúram, evidentne aj voči islámu (15.9.2006). Pri nedeľnej modlitbe Anjel Pána v Castel Gandolfo (17.9.2006), vyjadril osobnú ľútosť nad nepochopením slov prednášky v Regensburgu sám Benedikt XVI. Povedal: V tejto chvíli by som rád vyjadril hlbokú ľútosť nad reakciami v niektorých krajinách na určité pasáže z môjho prejavu na Univerzite v Regensburgu, ktoré boli považované za urážku čítania moslimov. Boli v skutočnosti citáciou zo stredovekého textu, ktorý žiadnym spôsobom nevyjadruje moje osobné myšlienky... Dúfam, že to príspeje k upokojeniu srdca a k objasneniu skutočného významu môjho prejavu, ktorý celkovo bol a stále je pozvaním k otvorenému a úprimnému dialógu s veľkým vzájomným rešpektom. Oficiálny postoj Svätej Stolice k danej problematike uzavrieme časťou vyhlásenia štátneho sekretára, kardinála Tarcisia Bertoneho (18.9.2006): Postoj pápeža k islamu je jednoznačne taký, aký je vyjadrený v koncilovom dokumente Nostra aetate: „Cirkev sa s úctou díva i na moslimov, ktorí sa klaňajú jedinému, živému, jestvujúcemu, milosrdnému a všemohúcemu Bohu, Stvoriteľovi neba i zeme, ktorý prehovoril k ľuďom. Jeho ustanoveniam, a to aj skrytým, usilujú sa podrobiť z celého srdca, ako sa podriadil Bohu Abrahám, na ktorého sa islámska viera rada odvoláva. Ježiša síce neuznávajú za Boha, ale ctia si ho ako proroka. Uctievať si aj jeho panenskú matku Máriu a zavše ju aj nábožne vzývajú. Okrem toho očakávajú súdny deň, keď Boh dá odplatu všetkým zmrtvýchvsta-
... pokračovanie na 2. strane

POZNANIE A DIALÓG, ...*... pokračovanie z 1. strany*

lým ľudom. Popritom majú v úcte mravný život a uctievať Boha najmä modlitbou, almužnou a pôstom. Je aj na nás, aby sme vyslovili ľútosť nad nesprávnym pochopením pápežových slov v niektorých kruhoch islámskej komunity. Vyslovujeme nádej, že stretnutie Benedikta XVI. s predstaviteľmi islámu v Castel Gandolfo 25.9.2006, ktoré inicioval pápež, napomôže preklenúť toto nepochopenie a bude znova posilnením vzájomného dialógu a spolupráce. Pápež sa vo svojom príhovore prítomným jasne vyslovil za nutnosť vzájomného dialógu a spolupráce, keď povedal: Kresťania a moslimovia sa musia naučiť pracovať spoločne... je tiež povinnosťou nás, náboženských predstaviteľov a politikov, aby sme ľudí viedli k takémuto konaniu. Benedikt XVI. potvrdil úsilie pokračovať v ceste, po ktorej kráčal Ján Pavol II., čo zdôraznil citovaním slov svojho predchodcu, ktoré povedal mladým v Casablanke v r. 1985: Rešpekt a dialóg vyžadujú obojstrannosť na všetkých úrovniach, predovšetkým, čo sa týka základných slobôd a osobitne náboženskej slobody. Oni pomáhajú pokoju a porozumeniu medzi národmi. Avšak už 27.9.2006 vystúpilo na pôde OSN 56 predstaviteľov islámských krajín s požiadavkou pápežovho ospravedlnenia za citovaný výrok, čím sa kruh vyvolaného problému ešte viac špirálovite uzatvára do seba akoby bez nádeje na jeho preseknutie.

Keď uvažujeme o vzniknutom probléme stretu s islámskou kultúrou, môže sa javiť, že celá problematika nás presahuje a priamo sa nás nedotýka. Nie je tomu celkom tak, všetci sme nejakým spôsobom vtiahnutí do témy, ktorú nastolil Benedikt XVI. na Univerzite v Regensburgu. Zjednodušene povedané, pápež oslovil všetkých na akademickej pôde a zdôraznil dôležitosť dialógu, ktorý je jediným nástrojom vzájomného porozumenia. My na Slovensku, sme sa azda ešte celkom nevysporiadali so zavraždením mladého študenta v závere minulého roka, stále je pre nás zahmlený prípad študentky z nedávnej minulosti. Potrebujeme veľa otvorenosti, úprimnosti a pravdivosti, aby sme boli správne zorientovaní aj v týchto situáciách a v budúcnosti im predchádzali.

Preto dovoľte, vzácní predstavitelia jednotlivých vysokých škôl, ktorí ste prítomní na dnešnej slávnosti Veni Sanctae, ktorí ste tu boli aj v predchádzajúcich rokoch, aby som vám poďakoval za vašu osobnú angažovanosť hľadania cesty vzájomného rešpektovania sa, porozumenia a spolupráce. Ďakujem predstaviteľom spoločenského života na všetkých úrovniach, ktorí sa rovnako usilujú prekonať predovšetkým problémy národnostného charakteru. Ďakujem študentom, ktorí potrebu angažovanosti vzájomného porozumenia a tolerancie považujú za samozrejmu a budujú študentskú vzájomnosť. Univerzita, ako nám v citovanom prejave z Regensburgu položil na srdce pápež Benedikt XVI., je prirodzeným prostredím rozvíjania a posilňovania týchto vzťahov. Chcem poďakovať Ekumenickému spoločenstvu cirkvi a náboženských spoločností na území mesta Košice, ktorému sa v tomto smere podarilo prejsť už značnú spoločnú cestu. Chcem poďakovať všetkým bratom v kňazskej službe, ktorí vo svojich farnostiach a zboroch sú opravdivými tvorcami pokoja a vzájomného porozumenia. Chcem poďakovať všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí ľudskú vzájomnosť povyšujú nad všetky ostatné záujmy.

Dnes, keď stojíme na začiatku nového akademického roka 2006/07 na TF KU, si v liturgickom kalendári pripomíname sv. Hieronyma, známeho výrokom: Neznalosť Písma, je neznalosťou Krista, čo by mohlo povzbudiť všetkých študentov, aby v priebehu práve tohto akademického roka prečítali celé Sväté písmo kvôli lepšiemu poznaniu Krista. V zmysle a duchu dnes uvažovaných slov by som si dovoľil následnú analógiu: ak chceme lepšie a predovšetkým pravdivo poznať Cirkev, pozorne sledujme ohlasovanú náuku Svätého otca a v prípade možných nejasností, znova sledujme ako ich vysvetľuje práve on, ktorý je prvým učiteľom viery v aktuálnom čase. Predsa kto jeho počúva, počúva

Krista, a to nie je zanedbateľné (porov. Lk 10, 16). V tejto chvíli odhaľujeme nádhernú jednotu so slovami sv. Hieronyma, ktoré v doplnení, podľa tradície a v praxi Katolíckej cirkvi, by mohli byť sformulované takto: Kto nespoznáva Písmo a Svätým otcom ohlasovanú náuku, nespoznáva dôvernejšie Krista. Poznať dôvernejšie Krista cez Písmo a Svätým otcom ohlasovanú náuku, povzbudzuje k otvorenému ekumenickému dialógu a k spoločnej kontemplácii Kristovej Tváre so všetkými kresťanmi, a rovnako znamená vyvarovať sa mnohým nejasnostiam a nedorozumeniam aj v medziľudských vzťahoch, čo bude k dobru všetkých. Toto poznanie vždy povzbudzuje k otvorenému dialógu, vzájomnému rešpektovaniu a spolupráci.

Duch Svätý, ktorého vyzývame a prosíme o pomoc, nech nás sprevádza na akademickej pôde na našom spoločnom putovaní v novom akademickom roku i v ďalších rokoch nášho vzájomného spoluputovania.

*Mons. Stanislav Stolárik
košický pomocný biskup*

**MAZŮREK Jaroslav:
Diplomatický a spoločenský protokol –
história, vývoj a súčasnosť
Banská Bystrica, 2003**

Vysokoškolské učebné texty doc. PaedDr. Jaroslava Mazúreka, CSc. predstavujú historický prierez diplomatickým protokolom s akcentom na objasnenie kľúčových pojmov. Autor venuje dostatočný priestor deskripcii diplomacie a jej funkcií vo väzbe na zahraničnú politiku od jej počiatkov až po súčasnosť.

V prvej časti svojej publikácie sa autor zaoberá významom diplomatickej misie, vysvetľuje typy a formy diplomatického zastúpenia a diplomatickej korešpondencie, analyzuje poslanie konzulárnych úradov.

V druhej časti sa autor podujal spracovať problematiku spoločenského protokolu. Detailne rozobral otázky spoločenskej etikety, komunikácie a korešpondencie, kultúrne a asertívne správanie a vystupovanie v rôznych situáciách a pri rozličných príležitostiach.

Publikácia predstavuje obsahovo ucelený súbor poznatkov z oblasti diplomatického protokolu a tiež súborné zhrnutie pravidiel spoločenskej etikety. Skriptá sú preto aktuálnym a dobre využiteľným materiálom nielen pre štúdium, ale i pre spoločenskú prax.

Manažérske prostredie si vyžaduje adekvátne postoje a zvládnutie rolí. Aj vo sfére biznisu je potrebné rešpektovať elementárne regulatívy prosociálneho konania. Pre prípravu budúcich manažérov sú rovnako žiaduce znalosti a zručnosti odbornej povahy, ako aj konformné správanie a dodržiavanie záväzných pravidiel predpisovaných spoločenskými konvenciami.

Pravidlá spoločenského styku vstupujú do života prirodzene, na základe nutnosti a potrieb society so zámerom dorozumieť sa a zároveň si porozumieť. Miera úspešnosti zvládnutia procesu socializácie predurčuje každého jednotlivca k spoločenskej spôsobilosti a v neposlednom rade k efektívnej manažérskej komunikácii. Etiketa v manažérskom styku je prejavom vyspelosti vnútorného vedomia manažéra a odrazom zrelosti jeho osobnosti.

Vysokoškolské učebné texty sú spracované ako ucelený materiál s prehľadným usporiadaním, čo umožňuje sledovanie ústrednej myšlienky. Dovoľujú čitateľovi nahliadnúť do sféry diplomacie a zároveň poskytujú rady pre úspešné zvládnutie každodenných situácií.

*PhDr. Eva DIRGOVÁ
Katedra spoločenských vied a sociálnej náuky
Cirkvi PF KU v Poprade*

„VYUŽIŤ SCHOPNOSTI“

Príhovor na začiatok akademického roku 2006/2007 na KU
v Ružomberku, 20.9.2006

doc. PhDr. Peter Volek, PhD., m. prof. KU

Excelencie, magnificencia, spektability, akademickí hodnostári, pedagógovia, študenti, zamestnanci, milá akademická obec, milí hostia.

Začína sa 7. ročník existencie Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorej predchádzala Katecheticko-pedagogická fakulta v Ružomberku. Každý člen akademickkej obce má nejaké predstavy, očakávania, plány. Niektorí si podali žiadosť o grantovú úlohu a s napätím očakávajú, či ju získajú. Študenti, najmä prváci, sú zvedaví na vyučujúcich, priestory, podmienky.

Naše očakávania sa môžu najlepšie splniť za predpokladu, že sa budeme čo najlepšie snažiť využiť svoje schopnosti na dosiahnutie stanovených cieľov. Tieto majú byť v súlade s cieľmi katolíckej univerzity, iba tak môžu byť najhodnotnejšie uskutočnené.

Katolícke univerzity sa stali kolískou univerzít, veď prvé z nich, ako Bolognu, Paríž, Oxford, zakladala Katolícka cirkev. Už pápež Alexander IV. v liste Parížskej univerzite z roku 1255 stanovil vznešené ciele pre katolícku univerzitu, ktoré sú aj dnes aktuálne, a spomína ich aj apoštolská konštitúcia *Ex corde Ecclesiae* Jána Pavla II.: „V zmysle svojho poslania sa univerzita ako *Universitas magistrorum et scholarium* venuje výskumu, učeniu a vzdelávaniu študujúcich, ktorí sú s učiteľmi spojení v rovnakej láske k vede.“ (ECE, 1) Tieto úlohy sa majú uskutočňovať vo svetle katolíckej viery a majú slúžiť Božiemu ľudu i celému ľudstvu na ceste k ich transcendentálnemu cieľu (ECE 13). Výskum, učenie a vzdelávanie sa podarí dobre sklbiť len vtedy, ak sa na to vytvorí dostatočné materiálne podmienky, ak budú na rozhodujúcich miestach odborne i ľudsky kvalitní ľudia, ak sa vytvorí správna štruktúra či model univerzity a ak sa do jej činnosti zapojí každý na svojom úseku s čo najväčším nasadením. Katolícka univerzita v Ružomberku bola zriadená dekrétom Konferencie biskupov Slovenska ako aj zákonom SNR. Preto jej činnosť je usmernená štátnymi aj cirkevnými predpismi a zákonmi. Zo štátneho hľadiska je najvyšším zákonom pre jej chod zákon o vysokých školách č. 131 Z. z. z roku 2002. Z cirkevného hľadiska je pre ňu určujúcim predpisom apoštolská konštitúcia pápeža Jána Pavla II. *Ex corde Ecclesiae* z roku 1990, pričom pre jej Teologickú fakultu sú záväzné predpisy apoštolskej konštitúcie pápeža Jána Pavla II. *Sapientia christiana* z roku 1979.

Zákon o vysokých školách č. 131 Z. z. z roku 2002 veľmi vyzdvihuje vedeckú činnosť univerzít, ba podľa jej hodnotenia sa majú univerzity a vysoké školy na Slovensku rozdeliť na výskumné univerzity, univerzity a vysoké školy neuniverzitného typu. Toto hodnotenie neobíde ani našu univerzitu. Okrem toho čaká Katolícku univerzitu v Ružomberku aj medzinárodná evaluácia, ktorej príprava sa už začala. Preto sa musíme na tieto úlohy svedomite pripraviť a už teraz naň zamerať svoje úsilie, aby sme v nich obstáli čo najlepšie, aby sme svojmu názvu zodpovedali aj vedeckou činnosťou. Význam vedy na katolíckych univerzitách vyzdvihuje aj deklarácia Druhého vatikánskeho koncilu o katolíckej výchove *Gravissimum educationis*: „Na katolíckych univerzitách a fakultách sa majú čo najviac napomáhať inštitúty, ktoré slúžia predovšetkým rozvoju vedeckého bádania, pretože veda napreduje najmä vďaka odborným výskumom vyššej vedeckej hodnoty.“ (GE, 10). V tejto súvislosti by som chcel venovať pozornosť kvalite vedeckého bádania. Na to, aby sme mohli vykonávať kvalitnú vedeckú činnosť na univerzite, treba dobre rozvíjať jej infraštruktúru, najmä knižnice a informačné technológie, laboratóriá, centrá excelentnosti, plánovať a získavať domáce i zahraničné vedecké projekty, vychovávať doktorov, zvyšovať kvalifikačný rast, organizovať medzinárodné konferencie, zlepšovať publikačnú činnosť, najmä v karentovaných časopisoch a vo svetových jazykoch. Katolícka univerzita v Ružomberku síce rastie

v získaných akreditačných stupňoch doktorandského štúdia a vedeckej činnosti, ale tento rast celkom nezodpovedá rastu počtu študentov. V tomto by mala nastať väčšia vyváženosť. Pre celú činnosť univerzity má nesmierny význam jej celková koncepcia. Treba si stanoviť určité ciele a prostriedky na ich dosiahnutie, ktoré je vhodné určiť na základe širšej diskusie akademickej obce a potom treba sledovať ich napĺňanie a neustálu aktualizáciu.

Kardinál Grocholewski pri otvorení univerzitného kampusu v Lugane vo Švajčiarsku v roku 2002 spomenul dva hlavné modely európskych univerzít s ich kladmi aj zápormi, stredovekú univerzitu a univerzitu pruského typu, ktorú navrhol Humboldt. Stredoveká univerzita používala latinčinu, centrálnu úlohu mala teologická fakulta a viedla ju spravídla cirkevná autorita. Jej hlavnou úlohou bola intelektuálna formácia, hľadanie pravdy a dobra. Moderná pruská univerzita bola plodom absolutistického osvietenstva. Predstavovala laicizáciu stredovekej univerzity. Miesto teológie pri vedení skúmania prevzal rozum, pričom hľadanie pravdy a dobra zostalo. Okrem humanitných univerzít zaviedol Humboldt aj technické univerzity. Stredoveká univerzita menej skúmala metodológiu vied, veď prírodné vedy sa začali od filozofie oddeľovať až v novoveku. V osvietenskej univerzite zas všetko bolo podriadené absolutistickým záujmom štátnej moci. K týmto dvom hlavným typom európskych univerzít možno ešte priradiť tretí, britský, kde dnes v jeho hlavných centrách v Oxforde a Cambridgi majú jednotlivé kolégiá veľkú autonómiu, kde však takisto majú silnú autoritu prírodné vedy a technika. Ale toto je už silný trend aj amerických univerzít a ratingových hodnotení svetových univerzít, kde prím hrá kvalita prírodných vied a techniky, pričom etické hodnotenie vedeckej činnosti ustupuje do úzadia. Katolícka univerzita by si mala vziať príklad z dôrazu na podporu a kvalitu vedy, ale nemala by strácať zo zreteľa etické aspekty. Pred týmto varuje aj dokument Druhého vatikánskeho koncilu *Gaudium et Spes* o pôsobení kresťanov vo svete: „Bezpochyby dnešný prírodovedecký a technický pokrok, ktorého metóda je neschopná preniknúť až k podstate vecí, môže napomáhať určitý fenomenalizmus a agnosticizmus, ak sa výskumné metódy uplatňované v týchto odboroch nepravom pokladajú za najvyššie meradlo hľadania každej pravdy.“ (GS, 56)

Katolícka univerzita by si mala všímať aj trendy v kultúre a má podporovať tie smery v nej, ktoré slúžia rozvoju jednotlivca ako aj celých skupín a národov (ECE, 45). Pod kultúrou možno chápať všetko to, čo človek vytvorí a čím rozvíja svoje vlohy. Moderná kultúra má viacero črt, napríklad kritický prínos exaktných vied, rozbor ľudskej činnosti psychológiou, chápanie tvorby človeka v dejinách históriou, vplyv masmédií na vytváranie masovej kultúry (GS, 52). Pravá a autentická kultúra má viesť „k celkovej dokonalosti ľudskej osobnosti, k dobrej pospolitosti i celej ľudskej spoločnosti“ (GS, 59). V dnešnej dobe krízy kultúry a hrozby násilného stretu kultúr by mala udávať katolícka univerzita trend pravej kultúry ako aj vzájomného dialógu ľudí rozličných kultúr.

Katolícka univerzita sa má usilovať o dialóg medzi rozumom a vierou a o integráciu poznania (ECE, 16-17, 46). Toto sa na našej katolíckej univerzite uskutočňuje v rámci spoločného základu a cez fakultné semináre. K spoločnému základu patria aj sústreďenia zo spirituality, ktoré sa snažia sprostredkovať duchovnú, morálnu formáciu študentov. Tieto budú mať teraz aj formu misií. Katolícka univerzita môže byť užitočná aj v ekumenickom dialógu, čo sa už uskutočňuje aj na našej univerzite. Katolícka univerzita má vzdelávať mužov a ženy formovaných kresťanskými zásadami, ako aj riešiť naliehavé problémy súčasnej doby (ECE, 31-32). Samotná vedecká a vzdelávacia činnosť má podporovať celkovú formáciu študentov, čo v sebe zahŕňa aj výchovný aspekt. „Pri plnení všetkých výchovných požiadaviek treba mať vždy na zreteli jednotnosť a celistvosť ľudskej osobnosti, aby sa tak zachovala a upevnila jej harmónia a rovnováha.“ (Dekrét II. Vatikánskeho koncilu *Apostolicam actuositatem*, 29) K formácii kresťanskými zásadami prispieva veľmi účinnou pomocou

... pokračovanie na ďalšej strane

Univerzitné pastoračné centrum, formáciou sústreďeniami zo spirituality, ako aj inou duchovnou starostlivosťou. K nej prispievajú aj samotní vyučujúci, svojou náukou, ako aj príkladom života (ECE, VN, čl. 6).

K tejto formácii môže prispieť celá akademická obec lepším vzájomným dialógom, ochotným počúvaním názorov druhého, trpezlivosťou a úprimnosťou. Určité rozdielne názory na smerovanie univerzity alebo fakúlt sa objavili aj inde, napríklad na katolíckej univerzite Notre Dame v USA. Tam im pomohlo, keď o tom usporiadali konferenciu, z ktorej vydali aj zborník. Takto sa niektoré súkromné názory stali verejnými, prístupné verejnej kontrole.

Čo sa týka samotného vzdelávania, je potrebné používať súčasné vysokoškolské pedagogické metódy. Viacerí členovia akademickej obce absolvovali školenia doma aj v zahraničí v jednotlivých aktuálnych metódach a trendoch, či už v spôsobe prípravy kurikul, prednášok a cvičení, hodnotenia, používania moderných metód, ako je e-learning či prezentácia. Vo svete už prebiehajú diskusie, ako tieto moderné metódy vyučovania využiť nielen v prírodných a technických vedách, ale aj v humanitných a spoločenských vedách. Azda by bolo vhodné vytvoriť aj na našej Katolíckej univerzite v Ružomberku pracovisko, ktoré by sa špeciálne venovalo metodike vysokoškolského vzdelávania. Popredné svetové univerzity už majú takéto pracoviská. Tie sa potom venujú aj systému určenia a sledovania kontroly kvality vysokoškolského výskumu a vzdelávania. Veď aj rating 500 najlepších univerzít na svete vytvorilo takéto pracovisko Univerzity v Šanghaji. Jedným z cieľom vyučovania má byť prenášanie najnovších výsledkov z výskumu do vyučovania, a zároveň spôsobom, ktorý bude najviac efektívny. Avšak sledovanie a hodnotenie kvality vedy a vzdelávania podľa určitých metód nemá byť jedinou úlohou katolíckej univerzity.

Veľmi pekné myšlienky o charaktere katolíckej univerzity prináša Mark W. Roche, dekan fakulty humanitných vied na katolíckej Univerzite Notre Dame, najkvalitnejšej katolíckej univerzite v USA, s ktorou sme už nadviazali mnohé styky: Na katolíckej univerzite sa modlitba a liturgia stáva centrálnou skúsenosťou študentov. Štúdium teológie nie je iba štúdium náboženských javov, ale viera hľadajúca pochopenie. Štúdium dejín a klasických jazykov nie je iba učenie sa o minulosti, ale učenie sa z minulosti. Získavanie kvantitatívnych nástrojov pre sociálne vedy nie je iba formálnym cvičením s matematickými modelmi, ale sú to nástroje na získavanie odpovedí zo zložitých sociálnych situácií. Viera nemá byť oddelená od osnov a vzdelávania, ale má byť do nich plne integrovaná. Takisto sa má prejavovať v jej výskumnej činnosti. V dnešnom svete sa prejavujú účinky moderného sekulárneho princípu verum-factum, ktorý ako prvý popísal Giambattista Vico v 17. storočí. Podľa tohto princípu len to, čo je vytvorené človekom, má pravdu a hodnotu. Tento princíp však popiera každú transcenciu a myšlienku na Boha. Jeho dôsledkom je relativizmus v kultúre a etike. Naopak, katolícka tradícia, ktorá vyzdvihuje rozumové schopnosti v možnosti poznania Boha z prírody, vyzdvihuje aj každého človeka chápaného ako stvoreného na obraz Boží. Zároveň vyzdvihuje aj morálny poriadok, ktorý nie je vytvorený človekom, ale objavený ako nemenný prirodzený zákon vložený Bohom človeku a dá sa spoznať aj samotným rozumom. Takisto táto tradícia umožňuje objavovať a skúmať svet ako zrkadlo Boha, čo dáva nové svetlo skúmaniu prírodných vied. Umenie nemusí len reprodukovat skutočný svet, ale môže nás aj inšpirovať k novému, lepšiemu svetu.

Ako môžu využiť študenti svoje schopnosti a šance, ktoré sa im ponúkajú? Veľká šanca sa im núka v študijných pobytoch v zahraničí, na ktorú sa im treba pripraviť dobrou jazykovou prípravou a starostlivým sledovaním ponúk a pripravovaním projektov. Medzi nimi sú významné ponuky z grantov Socrates/Erasmus, ale aj z ďalších grantov, ktoré ponúkajú šance na študentské mobility. Štúdium svetových jazykov je nevyhnutné aj pre samotné vzdelávanie, pretože v slovenčine nebude dostatok zdrojov a prameňov k štúdiu. Pritom môžu využívať aj elektro-

nické zdroje informácií, najmä časopisov. Študenti si majú osvojiť vedomosti a zručnosti, aby boli schopní nájsť si svoje miesto na pracovnom trhu. K tomu potrebujú aj schopnosť klásť otázky tak, aby ich odpoveď mohla prehĺbiť ich poznatky, aby sa dokázali orientovať v záplave informácií. Na to potrebujú nadobudnúť zručnosti vo vyhľadávaní informácií a v ich správnom spracovaní. Milí študenti, využite svoje schopnosti a talenty a pustite sa do hľadania pravdy. To je prvok katolíckej univerzity, ktorý ju spája so všetkými univerzitami (ECE, 1). „Všetci ľudia túžia od prirodzenosti po poznání.“ Týmto slovom začína Aristoteles svoju Metafyziku. V tejto túžbe po poznání je skrytá túžba po pravde. „Kto hľadá pravdu, hľadá Boha, či mu je to zrejme alebo nie,“ hovorí sv. Edita Steinová, filozofka, mučeníčka, spolupatrička Európy. Túžba hľadať pravdu nás môže spájať aj s ľudmi iných názorov, iných vierovyznaní, iných svetonázorov, a zároveň nás ženie poznávať hlbšie dôvody a princípy vlastného svetonázoru, vlastnej viery, vlastnej cirkvi. Práve táto túžba poznávať ženie ľudstvo v jeho dejinách v stále hlbšom odkrývaní pravdy, v stále dokonalejšom vytváraní nástrojov na využitie prírody a jej darov. Toto sa však má udiať v prospech človeka, v prospech jednotlivca i spoločného dobra. Milí študenti, potrebujete vyrásť v kritické a autonómne bytosti, ktoré si budú vedieť vytvoriť vlastný názor, ktoré budú vedieť pomenovať problémy v spoločnosti a hľadať ich riešenia. Pritom sa nechajte inšpirovať aj svetlom katolíckej viery, ktorá môže osvetliť chodníky vašej životnej cesty ako aj cesty vášho intelektuálneho napredovania. Milí študenti a pedagógovia, usilujte sa hľadať v týchto dvoch prúdoch rozumu a viery, ktoré nemajú byť strnulé ako koľaje, ale ktoré sa majú rozširovať a navzájom ovplyvňovať. Tým sa môžu naplniť vaše schopnosti a priniesť vám, spoločnosti i Cirkvi veľa úžitku a spokojnosti.

Predstavujeme Vám Inštitút manažmentu a cestovného ruchu v Poprade

Inštitút manažmentu a cestovného ruchu v Poprade je Detašovaným pracoviskom PF KU v Ružomberku. Sídlí v zrekonštruovanej budove bývalého gymnázia v centre mesta na Popradskom nábreží. Pre svojich študentov ponúka akreditované štúdium v študijnom programe 3. 3. 15. manažment na prvom – bakalárskom i druhom – magisterskom stupni štúdia. Poslucháči majú možnosť študovať tak v dennej, ako aj v externej forme štúdia.

V júni tohto roku sa po úspešnom absolvovaní štátnych záverečných skúšok už po druhý krát uskutočnili slávnostné promócie 67-ich absolventov bakalárskeho stupňa štúdia študijného programu manažment. Absolventi nájdu uplatnenie ako manažéri malých a stredných podnikov a na strednom manažmente veľkých podnikov.

V akademickom roku 2006/07 inštitút privíta v 1. ročníku 146 študentov dennej formy a 131 študentov externej formy štúdia. Zároveň v tomto akademickom roku ukončia svoje štúdium prví absolventi magisterského stupňa štúdia. Externé štúdium akreditovaného študijného programu manažment sa v akademickom roku 2006/07 po prvý krát otvára aj v Dolnom Kubíne a taktiež je možné externe študovať aj v Starej Ľubovni.

Inštitút manažmentu a cestovného ruchu ponúka svojim študentom kvalitné štúdium atraktívneho študijného odboru obohatené o teologický rozmer. Na popradskom pracovisku sa študenti vyučujú v učebniach, vybavených modernou výpočtovou technikou. V priestoroch inštitútu je knižnica, kde si študenti nájdu potrebnú odbornú literatúru.

Snahou vedenia inštitútu je príprava odborníkov pre manažérske prostredie, ktorí budú disponovať odbornými znalosťami a zručnosťami a do sféry biznisu vnesú prvky proso- ciálneho konania.

PhDr. Eva Dirgová, KU Poprad

Laudáció pri udelení „Veľkej medaily KU“ pánu prelátovi, Mons. ThDr. Antonovi Harčarovi (Košice, Veľká aula TF KU, 30. septembra 2006)

Keď pred niekoľkými rokmi, v roku 2003 vyšla vo vydavateľstve Lúč, kniha dr. Antona Harčara „Žil som v Košiciach“ bolo to pre jedných prekvapenie a pre iných zadosťučinenie. Pre jedných, a myslíme tu na mladšie generácie kňazov a laikov košickej arcidiecézy, to bolo prekvapenie, pretože si zavše myslíme, že veľké osobnosti sa rodia, rastú a žijú niekde inde, len nie u nás doma, v našom slovenskom kraji. Pre tých druhých, starších od nás a nielen Košičanov bola táto Harčarova biografická napísaná veľkolepým a strhujúcim spôsobom zadosťučinením, že tento východoslovenský kraj, tento náš Šariš, Zemplín, Abov či Gemernám z Božej milosti a pre katolícku tradíciu rodín, mužov a žien, čo tu žili a žijú, vedia dať a stále dávajú dostatok osobností, ktoré svojou prácou a životom ďaleko presahujú rámec svojho rodiska i pracoviska.

V živote dr. Antona Harčara sa stretli nielen storočia, ale aj svety — myšlienkové, kultúrne, svetonázorové a ideové kontexty, ktoré vytvorili ohromnú kulisu pre jeho kňazský, ale aj ľudský a profesionálny život. Sám o tom napísal: „Dvadsiate storočie zaujíma v ľudských dejinách mimoriadne postavenie. Zahŕňa v sebe dve najstrašnejšie vojny, najstrašnejšie zbrane, najneľudskejšie správanie sa politických systémov. Patrím k pokoleniu, ktorému pripadlo žiť v tomto mimoriadnom storočí a prežiť ho takmer celé. Keď mi bolo veľmi zle, utešoval som seba a iných výrokmi: Narodili sme sa v nevhodnom čase. Ale teraz na konci honosného storočia, keď sa pozerám pri svetle viery za seba, prichodí mi opraviť malomyselnosť na obdiv ponuke, ktorú Pán časov poskytol najmä svojim verným, uskutočňovať svoje zámery s ľudmi.“

Dr. Harčar sa narodil v Šarišských Močidlňanoch 6. januára 1914, v roku, keď vypukla 1. svetová vojna v mnohopočetnej rodine, v dobe, keď sa výrazným spôsobom hlásia v celej Európe a na území budúceho Československa nové časy a na východe dnešného Slovenska k slovu aj samotní Slováci. To platí aj pre prostredie, z ktorého dr. Harčar vyšiel, pretože jeho ujo Štefan Onderčo, rovnako ako jeho strýko generálny vikár košickej diecézy Štefan Harčar, či František Majoch, bertotovský farár zavraždený neskôr počas vpádu maďarských bolševických vojsk vedených Belom Kúnom v roku 1919 alebo široký farár a neskorší biskup Jozef Čársky patrili ku špičke slovenských uvedomelých kňazov.

V roku 1924 nastúpil na stredoškolské štúdium do Košíc, v roku 1932 do prvého ročníka košického biskupského seminára. V roku 1933 je poslaný so spolužiakmi Jánom Švecom a Pavlom Berzanóczym na štúdiá do Rakúskeho Insbrucku, kde v roku 1938 obhájil doktorát z teológie a bol vysvätený za kňaza. V roku 1939, po návrate zo štúdií, nastupuje na miesto profesora biblických vied v košickom biskupskom seminári, kde pôsobí až do jeho zániku z nariadenia komunistickej moci v roku 1950. Vtedy sa začína aj jeho dlhoročná a pre Slovákov a ich snaženia v Košiciach zásadná spolupráca so Slovenským katolíckym kruhom na legendárnej Alžbetinej ulici 14. ktorá je završená založením vydavateľského družstva a časopisu pre kresťanskú kultúru VERBUM v novembri 1946 spolu s takými vynikajúcimi činovníkmi spomedzi slovenských kňazov a dejateľov, akými boli Janko Silan, Kúttnik-Šmálov, L. Hanus, Ján Švec-Slavkovian, V. Fronc, M. Potemra, V. Jankovič, A. Sopko, A. Botek, Banský atď.

Tieto ustanovizne prežili až podnes a stali sa počas rokov zachovnými slovenskými, národnými a katolíckymi ustanovizňami, pričom osobnosť dr. Harčara zohrala v týchto okolnostiach, aj v rámci košickej diecézy rozhodujúcu úlohu.

Po prechode frontu je dr. Harčar chvíľu poslancom novovzniknutej Slovenskej národnej rady, ale po nástupe komunistov k moci vo februári 1948 sa znova všetko mení. Dr. Harčar je komunistickými úradmi politicky obviňovaný a prenasledovaný. Niekoľko mesiacov je zatvorený v Močenku a Leopoldove. V roku 1951 sa stáva správcom farnosti v Lipovciach a neskôr v Nižnom

Slavkove, vo Veľkej Lodine a v Nováčanoch. Od roku 1956 je predsedom diecézneho súdu. V roku 1980 sa konečne vracia do svojich Košíc.

Po roku 1989 sa pokúša úspešne vzkriesiť to, čo kedysi pred rokmi sám zakladal. Postupne obnovuje činnosť SKK a Verbumu a podieľa sa významnou mierou na obnovení cirkevných pomerov v diecéze. V roku 1992 sv. Stolica ocenila jeho celoživotnú prácu a sv. Otec Ján Pavol II. menoval dr. Harčara, pápežským prelátom.

V máji 1996 sa ešte stáva Veľprepoštom košických kánov, ale v roku 1997 končí aj s touto funkciou a odchádza na odpočinok.

Čo dodať záverom? My všetci, ktorí sa tak trochu pokúšame kráčať v harčarovských, hanusovských, čárskeho a iných šľapajách, stretávame drobnú postavu pána doktora Harčara stratenú v uliciach týchto dnešných Košíc. A s úctou sa za ním obzrieme, keď nás míňa. S naozajstnou úctou, ktorú nezmyje čas. Niekedy nám zvykne sebevlastným spôsobom pripomenúť, či sa tak snažíme žiť a pracovať, ako jeho generácia. Budovať Cirkev a vlasť. Je možné, že to podobne ako on kedysi ešte nevieme dosť dobre posúdiť, ale rozumieme jeho otázke. A chceme mu povedať, že sa budeme snažiť aspoň tak, ako to robil on. Pretože je nám naozajstným vzorom Jedného vážneho kňazského, učiteľského a ľudského životného príkladu a nasledovania.

Pán profesor a pán prelát — ďakujeme.

Na základe uvedených skutočností Vedecká rada TF KU v Košiciach rozhodla na svojom zasadaní poslať Katolíckej univerzite v Ružomberku návrh udeliť pánu profesorovi, pápežskému prelátovi, Mons. ThDr. Antonovi Harčarovi ocenenie — Veľká medaila KU v Ružomberku.

*doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD.
vedúci Katedry biblických vied TF KU*

**Laudácia pri udelení „Veľkej medaily KU“
prof. Márii Spoločníckovej
(Košice, Veľká aula TF KU, 30. septembra 2006)**

Prof. Mária Spoločníková je akademická maliarka, ktorá celý svoj tvorivý život zasvätila náročnej práci reštaurátorky. Svojím profesionálnym pôsobením presiahla hranice regiónu i Slovenska a stala sa uznávanou odborníčkou európskeho formátu.

Záchrane výtvarných skvostov hlavne sakrálneho umenia sa venuje už vyše 55 rokov. Ako jedna z prvých dvoch absolventiek Vysokiej školy výtvarných umení v Bratislave sa zapísala do dejín moderného reštaurátorského umenia na Slovensku. Medzi prvé pamiatky ktoré zachránila patrila vojnou zničený súbor gotických obrazov hlavného a bočných oltárov Dómu sv. Alžbety tu v Košiciach.

Prof. Mária Spoločníková mala odmlada optimálne predpoklady práve na prácu, v ktorej sa nevyhnutná odbornosť spája so zameraním osobnosti, inými slovami to, čo som u pani profesorky stále obdivoval: ako spojila svoj svet viery a osobnej spirituality so svetom umenia, a ako sa tieto dva svety v jej živote navzájom obohacovali.

V príprave na jej povolanie zanechalo u maliarky nemalý vplyv štúdií na uršulínskom gymnáziu v Košiciach, na Vysokiej škole výtvarných umení v Bratislave – odbor reštaurovanie u prof. Karla Veselého, ako aj u profesorov dejín umenia Karlovej univerzity v Prahe či vplyv odborníkov zo Spoločnosti Ježišovej (Valér Aurel Zavorský SJ). Z toho všetkého rezultoval hlboký vzťah k sakrálnemu umeniu nielen ako k umeleckohistorickým artefaktom, ale aj ako k závažným súčasťam liturgického života. V tomto smere sa mimoriadne osvedčila univerzalita prof. Márie Spoločníckovej, jej schopnosť zhodnotenia postupu reštaurátorských prác aj z náboženských, umeleckohistorických a širších kultúrnohistorických hľadísk.

O jej precízności v práci, o jej „tichom dialógu“ so svojimi dielami, ktoré reštaurovala dali by sa písať štúdie, za všetky spomeniem konštatovanie vynikajúceho znalca umenia prof. Ladislava Hanusa pred prof. Máriou Spoločníkovou reštaurovanými tabuľovými obrazmi oltára Korunovania v katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule: „Nevšedná kultúra - étos práce odrývajúca krásu a cez ňu povznesenie mysle...“ A druhý výrok je rovnako od znalca kultúrneho umenia pána dekana Štefana Kluberta, ktorý pre záchranu umeleckých diel v chráme sv. Jakuba v Levoči i za pomoci pani prof. Spoločníckovej urobil vo svojom čase nadľudsky mnohé, porovnávajúc prácu viacerých reštaurátorov od známych majstrov Koterbovcov, o diele pani profesorky povedal toto: „Čo vyšlo z pod jej rúk je bez chyby...má známku najvyššej kvality, a je to pre jej tvorbu samozrejme. Jej svätci a svätice sú časťou jej života...“ Dôverný dialóg, pred ktorým sa dnes s úctou skláňame.

A túto pravdu môžem potvrdiť i z osobnej skúsenosti práce pani profesorky v Spišskej Kapitule, kde som niekoľko rokov zblízka mohol pozorovať jej prácu a kde sme spolu už z večnosti na nás hľadiacimi prof. Hanusom i Mons. Jankom Magom strávili veľa krásnych chvíľ v diskusiách hanusovských „rozpráv o kultúre“. Už aj pre tieto kontakty so Spišskou Kapitulou sa ako logický dôsledok ukázalo po roku 1990 jej miesto profesorky na katedre sakrálneho umenia na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule, kde novej generácii kňazov našej východnej cirkevnej provincie odovzdáva svoje bohaté skúsenosti.

Medzi Spoločníckovej najdôležitejšie výsledky patrí reštaurovanie gotických tabuľových malieb hlavného oltára Dómu sv. Alžbety v Košiciach, tabuľových malieb oltára Korunovania v katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule, vzácnej drevorezby Madona z Lomničky, ruskinovskej Madony, drevorezieb Majstra Pavla z Levoče alebo kalvárie víťazného oblúka a oltárov Baziliky sv. Egídia v Bardejove. Mnohé ďalšie diela reštaurované pani prof. Máriou Spoločníkovou pochádzajú z lokalít celého Slovenska (Lipany, Banská Bystrica, Spišské Podhradie, Spišská Kapitula, Sliac, Kežmarok), ale i z depozitárov Východoslovenskej galé-

rie v Košiciach, Galérie mesta Bratislavy a Slovenskej národnej galérie.

Bohatá je aj teoretická práca reštaurátorky. Jej bibliografia zahŕňa desiatky štúdií v odborných periodikách a publikáciách, v ktorých zhodnocuje stav umeleckých pamiatok v rôznych regiónoch Slovenska, priebeh ich reštaurovania, ale aj širšie súvislosti ich spoločenského uplatnenia a poslania sakrálneho umenia vôbec. Pri odborných publikáciách nemožno nespomenúť nezastupiteľné miesto cteného manžela pani profesorky, dnes už nebohého pána Ing. Ludovíta Spoločníka s jeho precíznou dokumentáciou.

Prof. Mária Spoločníková pracovala pre Východoslovenskú galériu, Slovenskú národnú galériu, Východoslovenské múzeum a ďalšie významné inštitúcie doma i v zahraničí. Rukami tej-

to umelkyne prešli zreštaurované diela Majstra Pavla z Levoče z Banskej Bystrice, z košického Dómu, zo Spišskej Kapituly, z Bardejova, zo Slovenskej národnej galérie a ďalších. Prof. Mária Spoločníková zreštaurovala okolo 100 plastík a viac než 100 gotických tabuľových malieb.

Diela z reštaurátorských aktivít prof. Márie Spoločníckovej v prinavrátenej kráse plnia svoju funkciu v našich chrámoch a neraz reprezentujú vysokú úroveň nášho sakrálneho umenia doma i v zahraničí.

Ctená pani profesorka, vzácna naša jubilantka, sme radi, že dnes prišla chvíľa aspoň skromného „pozemského“ ocenenia na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku. To väčšie ocenenie – bez ohraničenia času nech Vám raz pripraví Pán a Darca Vášho života i Vášho povolania. Veríme v duchu kréda v spoločenstvo svätých, a tak i v stretnutie s tými, ktorí ľudsky i duchovne tvorili roky skvelé zázemie pre možnosť Vašej tvorby – hlavne Vaša nebohá mamička a už spomínaný pán manžel Ludovít.

Na základe uvedených skutočností Vedecká rada Teologickej fakulty v Košiciach rozhodla na svojom zasadaní podať návrh, udeliť pani akademickému maliarku Márii Spoločníckovej ocenenie „Veľká medaila Katolíckej univerzity v Ružomberku“.

*Mons. prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.
rektor Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka*

Medzinárodné sympóziu katolíckych univerzít strednej a východnej Európy 2007 za účasti University of Notre Dame, South Bend, Ind. na pôde KU v Ružomberku

Katolícka univerzita v Ružomberku je organizátorom štvrtého medzinárodného sympózia katolíckych univerzít strednej a východnej Európy, ktoré sa uskutoční v máji 2007 v Ružomberku. V septembri roku 2008 bude v spolupráci s mestom Ružomberok organizovať Svetový kongres Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone v meste Ružomberok. Po desiatich rokoch sa takéto podujatie opäť uskutoční na území Slovenska. Aj toto sú niektoré z konzekvencií posledných dvoch zahraničných ciest vedenia KU v Ružomberku.

Zahraničná pracovná cesta do Českej republiky koncom júna 2006 bola spojená s účasťou prof. Borisa Banáryho – rektora KU a PhDr. Dalibora Mikuláša – prorektora KU pre zahraničné vzťahy a mobility na Svetovom kongrese Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone, na ktorom sa zúčastnili okrem prezidenta ČR Václava Klauza, veľvyslancov USA, Kanady, ČR, SR aj mnohí akademickí pracovníci spomenutých krajín. Rektor KU vystúpil na podujatí s prednáškou a spolu s oficiálnymi zástupcami SVU prerokoval prípravu ďalšieho SVU kongresu, ktorý sa uskutoční v septembri 2008 v Ružomberku.

Zahraničná pracovná cesta do Spojených štátov sa uskutočnila na základe akademickej spolupráce s vysokoškolskými inštitúciami v Spojených štátoch amerických a ako recipročná odozva návštevy delegácie z Winona State University, Minnesota, ktorá sa uskutočnila v mesiaci február 2006 na pôde KU v Ružomberku. KU bola zastúpená týmito akademickými funkcionármi: prof. Boris Banáry – rektor KU, PhDr. Dalibor Mikuláš – prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility, doc. Peter Zubko – riaditeľ Historického ústavu KU a PaedDr. Štefan Kucík – sekretár HÚ KU.

Rektor KU s riaditeľom HÚ KU v areáli Notre Dame University

Program celej pracovnej cesty pozostával z návštevy nasledovných univerzít ako aj ďalších inštitúcií perspektívnych pre ďalší rozvoj zahraničných vzťahov KU v Ružomberku:

- University of Notre Dame, South Bend, Ind.; Nanovic Institute for European Studies
- Winona State University, Minnesota
- Minnesota State University, Minneapolis, Minnesota; Immigration Research Centre

Rektor KU s rektorom St. Mary's University, Winona v univerzitnom kostole

- St. Mary University, Winona, Minnesota
- Rochester College, RCTC, and Mayo Clinic, Rochester, Minnesota
- National Czech and Slovak Museum, Cedar Rapids, Iowa
- Society of Arts and Sciences, Washington /konferenčný hovor/

Spoločné rokovania s Robertom Nanovicom a prof. McAdamsom na Notre Dame University

Zahraničná pracovná cesta reflektovala predovšetkým možnosť vedeckovýskumnej transatlantickej spolupráce, ako aj možnosti študentských a učiteľských mobilít. Pre výraznú odlišnosť univerzitného prostredia USA a Slovenska sa preferuje spolupráca vedeckovýskumných pracovníkov a príprava krátkodobých pobytov študentov na oboch stranách, predovšetkým počas letného obdobia v mesiacoch júl a august, príp. september, kedy sú kapacity univerzity uvoľnené a dostupné. Aj pre tieto účely podpísal rektor KU tzv. Priamu dohodu medzi KU v Ružomberku

Rektorka WSU a rektor KU po podpise zmluvy o spolupráci

a Winona State University, Minnesota /dostupná na internetovej stránke KU/.

Z pracovnej cesty a početných diskusií, ktoré na nej odzneli taktiež vyplýva, že KU v Ružomberku a jej oddelenia pre zahraničné vzťahy a mobility musia sústrediť svoju pozornosť v oblasti zahraničných vzťahov na dve významné podujatia, a to:

- organizáciu a celkové zabezpečenie štvrtého medzinárodného Sympózia katolíckych univerzít strednej a východnej Európy za účasti University of Notre Dame, South Bend Ind. i KU v Austrálii na pôde KU v Ružomberku /Máj 2007/

- organizáciu a celkové zabezpečenie Svetového kongresu Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone v meste Ružomberok /September 2008/.

Ďalšie informácie sú kontinuálne sprístupňované na stránke KU: www.ku.sk a <http://www.ku.sk/index.php?id=vztahy>

PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobility

Socrates/Erasmus – Mobilita študentov a učiteľov v akademickom roku 2005 / 2006

V akademickom roku 2005/2006 sa na Katolíckej univerzite v Ružomberku uchádzalo o mobilitu 29 študentov, z ktorých sa mobility zúčastnilo 14 študentov, teda takmer 50%. Menovaní študenti spĺňali predpoklady pre mobilitu; ukončili minimálne 1. ročník štúdia, mali vhodné jazykové, študijné i osobnostné predpoklady.

Výber študentov sa realizuje na úrovni školy. Sú na ňom zastúpené všetky fakulty prostredníctvom svojich prodekanov, resp. referentov pre zahraničné vzťahy. Výsledky študentov sú k dispozícii na internetovej stránke univerzity. Stav a úroveň jazykovej pripravenosti študentov je priamo závislá od jazykovej kompetencie študentov uchádzajúcich sa o štúdium na KU v Ružomberku. Študentom, ktorí však prejavujú úsilie sa i naďalej zdokonaľovať v jazykových zručnostiach, je k dispozícii výučba cudzích jazykov v rámci študijných programov KU v Ružomberku (napr. Katedra anglického jazyka a literatúry, Katedra nemeckého jazyka a literatúry, a pod.). Vo všeobecnosti sa zdá, že jazyková kompetentnosť študentov uchádzajúcich sa o mobilitu je uspokojivá. Často je tiež sprevádzaná motiváciou študentov pripraviť sa dôkladnejšie v období predchádzajúcom samotnej realizácii mobility. KU zorganizovala v LS 2005/6 kurz slovenského jazyka pre študentov partnerskej KU v Lubline. Podobné kurzy sú k dispozícii na partnerských školách KU.

Výška jednotlivých grantov pre študentov študujúcich v Nemecku, Belgicku, resp. Taliansku bola jednotná, pridelená podľa geografických kritérií spojených s vyššími nákladmi v týchto krajinách. Študenti, ktorým bol grant pridelený pre štúdium v krajinách ČR a Poľska, mali grant pridelený taktiež v jednotnej výške, ale v nižšej sadzbe. Po návrate z mobility predložili naši študenti správu študenta, exmatrikulačné potvrdenie, potvrdenie o absolvovaní jednotlivých predmetov, žiadosť o preplatenie cestovných lístkov a cestovné lístky.

V tomto istom akademickom roku 2005/2006 KU v Ružomberku privítala i prichádzajúcich študentov zo zahraničia. Z Poľska to bolo 16 študentov a z ČR študenti štyria. Reciprocita študentskej mobility je tak vyššia zo strany zahraničných študentov prichádzajúcich na KU v Ružomberku, čo je veľmi pozitívnym ukazovateľom, pravdepodobne jediným na univerzitách SR.

Čo sa týka mobility učiteľov, záujem o mobilitu oproti minulému akademickému roku /4 učiteľia/ výrazne vzrástol /18 učiteľov/. Finančne bolo podporených 81 % uchádzačov. Všetky relevantné informácie o mobilite učiteľov sú k dispozícii na oddeleniach pre zahraničné vzťahy, ale aj na webovej stránke univerzity. Učiteľia, ktorí absolvovali mobilitu v akademickom roku 2004/2005 sú spropagovaní na internetovej stránke KU /základné údaje ako životopis, hlavná prednáška, údaje o pobyte, atď./ Pobyty našich pedagógov v zahraničí sú využívané aj na ďalšie účely ako napríklad ďalšia vedecká spolupráca, organizácia konferencií, seminárov, workshopov, spoločných prednáškových podujatí, atď.

Pre realizáciu mobility študentov a učiteľov na Katolíckej univerzite v Ružomberku je podstatné uzatváranie nových a predĺžovanie už uzatvorených zmlúv s partnerskými univerzitami alebo vysokoškolskými inštitúciami. V akademickom roku 2005/2006 sa iniciovalo podpísanie nových zmlúv, najmä na základe nadviazania kontaktov prostredníctvom jednotlivých oddelení pre zahraničné vzťahy KU v Ružomberku, ale aj prostredníctvom jednotlivých katedier, ich vyučujúcich a ich osobných kontaktov. Všetky zmluvy ako aj ďalšie informácie sú dostupné na internetovej stránke KU: <http://www.ku.sk/index.php?id=vztahy>

PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobilitu

Aktivity Fakulty zdravotníctva KU v Ružomberku

Vstúpili sme do akademického roka 2006/2007, v ktorom Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku 1. júla oslávila prvé výročie svojej existencie. Pri bilancii tohto krátkeho obdobia môžeme konštatovať, že to bolo obdobie budovania materiálno-technického zabezpečenia fakulty, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumnej činnosti na fakulte, obdobie formovania personálnych vzťahov, ktoré sa nieslo v duchu entuziazmu, v snahe dosiahnuť čiastkové ciele, ktoré si fakulta stanovila na začiatku svojej existencie.

Na Fakulte zdravotníctva v Ružomberku a na jej troch detašovaných pracoviskách – Poprad, Levoča, Košice v mesiacoch máj a jún 2006 sa prvýkrát konali štátne skúšky, kedy 11.-12. júla 660 absolventov preberalo bakalárske diplomy z rúk dekana fakulty doc. MUDr. Antona Lacka, CSc. m. prof. KU.

A čo plánuje fakulta v akademickom roku 2006/2007? V rámci prezentácie Fakulty zdravotníctva KU v mesiaci november 2006 sa uskutoční Deň otvorených dverí a I. ročník medzinárodnej konferencie Ružomberské zdravotnícke dni. V ďalšom období okrem skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumnej činnosti fakulta začína rozvíjať svoju činnosť aj v aktivitách, ktoré sú zamerané na ochranu a podporu zdravia. V rámci spolupráce s SČK a po dohode s riaditeľkou Územného spolku Slovenského červeného kríža v Liptovskom Mikuláši a v Ružomberku Mgr. Marikou Kubíkovou plánuje Katedra ošetrovateľstva participovať na nasledovných aktivitách: október - Deň boja proti hladu, november - Sviečkový pochod (boj proti AIDS), december - stretnutie s bezdomovcami, stretnutie s rodinami v hmotnej núdzi, január - Vianočná kvapka krvi, február, marec - Valentínska kvapka krvi, jún - MDD, Rozprávkový les, Stoličné dni Liptovský Mikuláš - ukážky prvej pomoci

Katedra ošetrovateľstva pripravuje projekt pre deti so zameraním na prvú pomoc, pričom ťažiskom bude zorganizovanie Letnej školy prvej pomoci pre deti počas letných prázdnin.

V oblasti zdravotnej výchovy tehotných žien a matiek Katedra pôrodnej asistencie rozvíja spoluprácu s náučno-relaxačným centrom „My mami“ v Ružomberku.

Študenti Fakulty zdravotníctva po minuloročných skúsenostiach sa aj tento rok opäť zapoja do zbierky „Deň narcisov“ - Liga proti rakovine.

Možno pripravované aktivity oslovia aj Vás milí študenti, kolegyně, kolegovia a prídete medzi nás.

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., Ing. Radislav Kendera,

doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,

Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak